

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 607/2016-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Lalička, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], podnikajúceho pod obchodným menom [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Timkom, Štefánikova trieda 6, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 22/2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 22/2013 porušené boli.

2. Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 22/2013 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 400 € (slovom štyristo eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet jeho advokáta JUDr. Petra Timka, Štefánikova trieda 6, Nitra, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 607/2016-11 z 5. októbra 2016 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], podnikajúceho pod obchodným menom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 22/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že vo veci návrhu sťažovateľa z 21. novembra 2012 sa začalo na okresnom súde viesť konanie v obchodnoprávnej veci, ktoré nebolo do dňa podania tejto sťažnosti skončené. Sťažovateľ v sťažnosti opisuje priebeh súdneho konania, predovšetkým, že okresný súd mal prvýkrát vyzvať žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe až 18. augusta 2014 po tom, ako sťažovateľ upozornil okresný súd na prietahy v jeho

konaní. Sťažovateľ ďalej uvádza, že posledné (tretie) pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť 22. septembra 2015, bolo zrušené a od toho dňa okresný súd vo veci nevykonal žiaden úkon, pričom od dátumu „zaplatenia súdneho poplatku (30. 1. 2013) do dňa, kedy súd uskutočnil prvé pojednávanie vo veci (10. 3. 2015), uplynulo 770 dní, čo je viac ako 25 mesiacov. Podľa právnej úpravy účinnej ku dňu zaplatenia súdneho poplatku bol súd viazaný lehotou najviac 2 mesiace. Súd prekročil záväznú lehotu viac než 12 násobne. ... Od dátumu prvej námietky sťažovateľa proti nečinnosti súdu (9. 5. 2014) do dňa, kedy súd uskutočnil prvé pojednávanie vo veci (10. 3. 2015), uplynulo 306 dní, čo je viac ako 43 týždňov... Od dátumu zrušeného pojednávania (22. 9. 2015) do dňa spísania tejto sťažnosti (26. 9. 2016) uplynulo 371 dní, čo je 53 týždňov... Od dátumu druhej námietky sťažovateľa proti nečinnosti súdu (29. 2. 2016) do dňa spísania tejto sťažnosti (26. 9. 2016), uplynulo 211 dní, čo je viac ako 30 týždňov.“. Sťažovateľ svoj prípad pritom nepovažuje za právne ani fakticky zložitý a nevidí ani žiadne vlastné zavinenie za dlhodobú nečinnosť okresného súdu, ktorú by mu bolo možné pričítať. Za jediného pôvodcu zbytočných prietáhov označuje okresný súd, ktorého prípadnú obranu o preťaženosti došlou agendou a „personálne poddimenzovaných kapacitách“ odmieta s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu, že takéto okolnosti žiaden súd nezjavujú zodpovednosti za prietahy v súdnom konaní.

3. V návrhu na rozhodnutie vo veci samej sťažovateľ navrhuje vysloviť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu prikázať vo veci vedenej pod sp. zn. 7 Cb 22/2013 konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznať finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 303,16 €.

II.

4. Okresný súd sa k sťažnosti vyjadril svojím stanoviskom sp. zn. Spr. 653/16 z 25. októbra 2016, v ktorom k obdobiám nečinnosti okresného súdu poukázal „na nedostatočnú personálnu obsadenosť súdu ako aj množstvo vecí v senáte zákonnej

sudkyne, ktorá po pridelení vecí do senátu 25.2.2013 mala celkovo 919 vecí a agende C a Cb, čo neumožňovalo skôr sa predmetnému konaniu venovať, nakoľko sudca musel vybavovať veci podľa poradia nápadu. V období augusta 2014, kedy sudkyňa doručovala návrh žalovanému mala v senáte 1003 nevybavených vecí agendy C a Cb. V septembri 2015. keď bola vec pridelená zastupujúcemu sudcovi z dôvodu dlhodobej neprítomnosti zákonnej sudkyne, tento mal v senáte 770 nevybavených vecí agendy C a Cb, pričom mu od sudkyne JUDr. [REDAKOVANÉ] v septembri 2015 bolo pridelených ďalších 155 vecí z agendy Cb, teda spolu mal 925 vecí, čo objektívne neumožnilo, všetky prerozdelené veci naštudovať, tak aby v nich bolo vo všetkých plynulo konané.

Uvedený stav nevybavených vecí v senátoch sudcov tak objektívne neumožňoval vo veci konať v kratších časových intervaloch, nakoľko povinnosťou sudcov je konať vo všetkých pridelených veciach.

K prieťahom zo strany súdu v predmetnom konaní tak došlo z dôvodu nedostatočnej personálnej obsadenosti súdu, ktorý od znovuoobnovenia v roku 2008 mal len 7 sudcov, hoci s ohľadom na veľkosť obvodu mal mať minimálne 16 sudcov. Uvedená skutočnosť mala za dôsledok to, že v senáte zákonnej sudkyne JUDr. [REDAKOVANÉ] bolo priemerne okolo 950 vecí v pojednávacej agende, čo objektívne neumožňovalo sudkyňi konať vo všetkých pridelených veciach plynule a bez prieťahov.

Vplyv na plynulosť konania mala aj skutočnosť, že sudkyňa JUDr. [REDAKOVANÉ] bola od septembra 2015 na ročnej zahraničnej stáži a všetky jej spisy museli byť prerozdelené medzi zostávajúcich sudcov, čo neprimerane navýšilo počet vecí v ich senátoch tak, že v konaniach nemohli konať plynulo.“.

5. Sťažovateľ sa vo vyjadrení k stanovisku okresného súdu, ktoré bolo doručené jeho právnomu zástupcovi, poukázal na to, že sám okresný súd vo svojom vyjadrení uznal vznik zbytočných prieťahov v danej veci, pričom opakovane poukázal na to, že interné faktory súvisiace s obsadenosťou okresného súdu a organizáciou práce na okresnom súde „podľa dlhodobu ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu... nezbavujú všeobecné súdy zodpovednosti za prieťahy“.

6. Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde v danej veci upustil od ústneho pojednávania, keďže okresný súd vo svojom stanovisku k sťažnosti, ako aj sťažovateľ vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu výslovne súhlasili s upustením od verejného ústneho pojednávania, pričom po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, stanoviskom okresného súdu k sťažnosti, nadväzujúcim vyjadrením sťažovateľa k stanovisku okresného súdu, ako aj s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 7 Cb 22/2013 dospel k názoru, že od tohto ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

7. Z obsahu spisu okresného súdu, ktorý bol ústavnému súde zapožičaný 31. októbra 2016, ústavný súd zistil tento podstatný priebeh konania:

- 26. november 2012 – okresnému súde bola doručená žaloba, ktorá bola zapísaná do súdneho registra Rob,

- 5. december 2012 – okresný súd vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku z návrhu, ktorý žalobca uhradil 31. januára 2013,

- 15. február 2013 – vyšší súdny úradník vydal pokyn na prevedenie veci do registra „Cb“ pre nemožnosť vydania platobného rozkazu,

- 25. február 2013 – vec bola zapísaná do súdneho registra „Cb“ a pridelená sudkyňi JUDr. Chrapkovej,

- 14. máj 2014 – okresnému súde bola doručená žiadosť sťažovateľa o nariadenie pojednávania,

- 7. august 2014 – okresný súd vydal uznesenie, ktorým uložil odporcovi vyjadriť sa k žalobe v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia, zároveň si okresný súd vyžiadal od Okresného súdu Trnava aktuálny výpis z obchodného registra,

- 27. august 2014 – okresnému súde bol doručený výpis z obchodného registra,

- 4. september 2014 – žalovaný doručil do spisu vyjadrenie k žalobe,

- 23. december 2014 – zákonná sudkyňa nariadila pojednávanie na 10. marec 2015,

- 10. marec 2015 – uskutočnilo sa pojednávanie, na ktorom bolo vykonané dokazovanie a ktoré bolo následne odročené na 5. máj 2015,

- 5. máj 2015 – uskutočnilo sa pojednávanie, na ktorom boli vypočutí svedkovia, pričom pojednávanie bolo odročené na 22. september 2015 na účely vypočutia svedkyne,

- 11. september 2015 – pojednávanie nariadené na 22. september 2015 bolo zrušené z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne na sťaž na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“),

- 21. september 2015 – z dôvodu dlhodobej neprítomnosti zákonnej sudkyne bol spis pridelený na konanie sudcovi [REDACTED], ktorý pojednávanie 22. septembra 2015 odročil na neurčito z dôvodu naštudovania veci,

-13. september 2016 – vec bola opätovne pridelená pôvodnej zákonnej sudkyňi JUDr. Chrapkovej,

- 19. október 2016 – zákonná sudkyňa vydala pokyn na doručenie nového procesného poučenia stranám z dôvodu nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

IV.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

11. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m.m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

13. Ústavný súd pripomína, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesno-právnych inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) obsahuje viaceré účinné prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Táto povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100

ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

16. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Povinnosť súdu konať bez prietáhov nadväzne na to vyplýva aj z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. II. ÚS 32/02, IV. ÚS 202/05, III. ÚS 81/07).

18. Pokiaľ ide o právnu zložitosť veci vedenej pred okresným súdom, ústavný súd uvádza, že žaloba o plnenie peňažnej sumy z dôvodu bezdôvodného obohatenia patrí medzi štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov, pričom pri aplikácii relevantnej právnej úpravy sa všeobecné súdy opierajú o ustálenú súdnu prax. Predmetná

právna vec podľa ústavného súdu ani nevykazuje známky neprimeranej skutkovej zložitosti, ktorá by vyžadovala obzvlášť komplikované dokazovanie. Na margo uvedeného ústavný súd podotýka, že ani zložitost' sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu (mutatis mutandis I. ÚS 47/96, III. ÚS 173/03).

19. Z hľadiska druhého kritéria relevantného pre skúmanie existencie zbytočných prieťahov ústavný súd konštatuje, že z obsahu sťažnosti, stanoviska okresného súdu a napokon ani z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nevyplývajú žiadne podstatné okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by prispeli k doterajšej dĺžke namietaného konania a bolo by ich potrebné pri rozhodovaní ústavného súdu zohľadniť.

20. Napokon, pokiaľ ide o tretie kritérium podstatné pre skúmanie existencie zbytočných prieťahov v konaní, ktorým je samotný procesný postup okresného súdu, ústavný súd zistil, že v priebehu konania sa vyskytli dve neprimerane dlhé obdobia nečinnosti. Prvé obdobie od 25. februára 2013, keď bola vec prevedená zo súdneho registra „Rob“ do súdneho registra „Cb“, trvalo viac ako 17 mesiacov, konkrétne do 7. augusta 2014, keď bolo vydané uznesenie č. k. 7 Cb/22/2013-24, ktorým bolo odporcovi uložené písomne sa vyjadriť k veci, a v prípade, ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná, uviesť vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvolá, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Druhé neprimerané obdobie nečinnosti okresného súdu trvalo viac ako 1 rok, a to od 22. septembra 2015 do 19. októbra 2016. Počas tohto obdobia bol spis pridelený na konanie inému sudcovi okresného súdu z dôvodu vykonávania stáže pôvodnej zákonnej sudkyne [REDACTED], na ESLP v Štrasburgu.

21. Vo vzťahu k obrane okresného súdu o nedostatočnom personálnom obsadení sudcami a vysokému počtu vecí pridelených jednotlivým sudcom na konanie a rozhodovanie (v kritickom čase bolo v súdnych oddeleniach dotknutých sudcov pridelených priemerne 900 až 1000 vecí) ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú

judikatúru, napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, aj to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Námietka neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci (III. ÚS 155/2010). To isté platí aj pre prípad organizačných zmien v súdnictve, ktoré nemôže byť dôvodom na ospravedlnenie prípadného porušenia označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

22. Vzhľadom na zistené obdobia nečinnosti okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v postupe okresného súdu v právnej veci sťažovateľa boli zistené nedostatky vo svojom súhrne dosahujúce ústavnú relevanciu. Preukázanou nečinnosťou, ktorá nemala ojedinelý charakter a pramenila zrejme v systémových nedostatkoch personálneho zabezpečenia výkonu súdnictva na okresnom súde, sa tento súd podieľal na predĺžení posudzovaného konania v rozsahu viac ako dvoch rokov. To má za následok porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

23. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

24. Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

25. Ústavný súd preto v súlade so svojím rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľov v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu vo veci koná, aby ďalej konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu). Ústavným súdom vyslovený príkaz konať vo veci bez zbytočných prieťahov je okresný súd povinný rešpektovať aj v prípade, pokiaľ tento bude v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu povinný v budúcnosti vykonať ďalšie úkony vo veci, prípadne aj len pri doručovaní rozhodnutí odvolacieho súdu účastníkom konania.

VI.

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

28. Svoju požiadavku na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 7 000 € sťažovateľ odôvodňoval pocitmi sklamaní a frustrácie z nečinnosti okresného súdu, na ktorý podal žalobu s nádejou, že mu poskytne rýchlu a účinnú právnu ochranu. Následkom toho nemá podľa sťažovateľa súdna moc *„pred nepoctivými podnikateľmi žiadnu autoritu, lebo dlhodobou nečinnosťou im dáva komfortný priestor, aby si zariadili svoje majetkové záležitosti spôsobom, ktorý môže sťažiť alebo dokonca aj zmarit' budúce uspokojenie žalobného nároku. Tieto aspekty robia zo súdnej moci len štatistu, ktorý aj keď napokon prizná uplatnený žalobný nárok, jeho vymožitelnosť ostáva v rovine teórie... Súď v danom prípade nepôsobí autoritatívne a výchovne, ale naopak, spôsobuje u sťažovateľa*

skepsu a dezilúziu, završenú silnými pochybnosťami, kedy príde právoplatné skončenie tejto veci, keď po takmer 4 rokoch trvania sporu nedošlo ešte ani len k vydaniu rozsudku na úrovni prvej inštancie. Ak pripočítame ešte prípadné odvolacie konanie, sťažovateľa čakajú ešte roky čakania.“

29. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil zásadou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je reparácia nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody, ktorá by sa po splnení zákonných podmienok mohla uplatňovať v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. IV. ÚS 84/02).

30. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania (neprevyšujúcu štyri roky), ako aj obdobia zistenej nečinnosti okresného súdu v danom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia, avšak nie v sťažovateľom žiadanej výške. Finančné zadosťučinenie v sume 400 € za súčasného vyslovenia príkazu okresnému súdu konať vo veci považuje ústavný súd aj s prihliadnutím na predmet súdneho sporu za primerané pre nápravu porušenia označených práv. Na jeho zaplatenie preto ústavný súd zaviazal okresný súd v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

VII.

31. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

32. Sťažovateľ si v sťažnosti uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16 €, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu). Následne si sťažovateľ uplatnil náhradu trov právneho

zastúpenia aj za vyjadrenie k stanovisku okresného súdu k sťažnosti v sume 151,58 €, t. j. spolu si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v sume 454,74 €.

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky je 8,58 €.

34. Ústavný súd vzhľadom na možnosť (a nie povinnosť) danú mu § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde uložiť niektorému účastníkovi úhradu trov konania považoval za dôvodné sťažovateľovi priznať úhradu trov právneho zastúpenia za dva vyúčtované úkony právnych služieb vykonané v roku 2016 (príprava a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu), keďže vo vyjadrení sťažovateľa z 10. novembra 2016 na vyjadrenie okresného súdu síce sťažovateľ skutočnosti uvedené vo vyjadrení okresného súdu namietal, neuviedol však žiadne zásadne nové argumenty pre rozhodnutie ústavného súdu vo veci. Ústavný súd preto porušovateľa základného práva zaviazal na zaplatenie úhrady trov právneho zastúpenia v ním pôvodne vyúčtovanej sume 303,16 €, ktorá pozostáva z odmeny za vykonané právne úkony v sume 2 x 143 € a paušálnej náhrady nákladov v sume 2 x 8,58 €, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

35. Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

36. Ústavný súd nevyhovел časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu, ako aj trovy právneho zastúpenia nad ústavným súdom priznanú sumu, tak ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2016